

TÜRK REKTÖRLER KOMİTESİ'NDEN AÇIKLAMA

Yürürlükteki Türkiye Cumhuriyeti Anayasası günümüze değin pek çok değişikliğe uğradı ve uğramaya da devam etmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasanın tamamını değil, ancak Devletin temelini oluşturan değiştirilemeyecek (cumhuriyet, laiklik, Atatürk milliyetçiliği, bölünmezlik, insan haklarına dayalı demokratik, sosyal hukuk devleti olması) hükümleri (Any.m.1.,2.,3. ve 4.) dışında kalanları değiştirebilir.

Kanunlardan farklı olarak, Anayasanın değiştirilmesinde, teklif ve karar aşamalarında, TBMM'de aranan nitelikli çoğunluklar, aslında, değişikliğin partiler arası bir uzlaşma ile yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu uzlaşma, gerçekleştirildiği takdirde Anayasa, **“toplum sözleşmesi”** niteliğini kazanarak bir güven ortamının oluşmasını da sağlar. Demokratik bir süreç içinde, Anayasa değişikliği metninin ortaya konabilmesi için “demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin”(Any.m.68) değişiklik sürecinde, birlikte hareket etmeleri, gerek siyasi gerekse hukuki bir zorunluluktur. **Bu bakımdan, demokratik bir ortamda Anayasa değişikliği yapılmak isteniyorsa, hazırlık çalışmaları aşamasında, siyasi partilerin öncelikle değişiklik ile ilgili temel esasları, görüşmeler yoluyla belirlemeleri isabetli ve inandırıcı olacaktır.** Anayasa değişikliğinin, yalnızca bir siyasi partinin inisiyatifinde hazırlanıyor olması, sürecin demokratikliğine gölge düşürmektedir. Daha açık bir söyleyişle bu aşamada, sürecin demokratikliğinden söz etmek mümkün değildir. Bu açıdan, **“usul esası da belirler”** ilkesini hatırlamakta yarar bulunmaktadır.

22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde, TBMM'de çoğunluğu elde eden Adalet ve Kalkınma Partisi'nin hazırladığı Anayasa değişiklik taslağının, katılımcı demokratik yollara başvurularak tamamlanacağı vaatleri inandırıcılıktan uzaktır., Taslağın hazırlanma şekli ve usulü, toplumda tedirginliğe ve güvensizliğe yol açmıştır. Anayasa değişikliğinin, Türk toplumunda oluşan endişe ve tedirginliği giderecek bir güven ortamı içinde yapılması, gelecekte bu metnin uygulanabilirliği ve benimsenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bakımdan, Anayasa değişikliği girişimine biran önce ara verilerek, 21 Ekim 2007 günü yapılacak halkoylaması ve devamında öngörülen 11. Cumhurbaşkanlığı seçimi ile ilgili hukuki belirsizliğin de açıklığa kavuşturulmasından sonra, siyasi partilerin katılımı ile yeni bir sürecin başlatılması isabetli olacaktır.

Rektörler Komitesi, ayrıca üniversitelerin öğretime başladığı bugünlerde, bazı tereddütleri gidermek bakımından bir hususu da tekrar vurgulamakta yarar görmektedir. Bilindiği gibi yükseköğretim kurumlarında uygulanmakta olan türban yasağı, yüksek mahkemelerimizin ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin (İHAM) kararlarıyla oluşan bir hukuki durumdur. Bu hukuki durum ortaya çıkarken, Türk Yüksek Mahkemelerinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile Atatürk İlke ve Devrimleriyle birlikte oluşturduğu laiklik tanımı ve yorumu, İHAM tarafından Avrupa norm ve değerleriyle de uyumlu bulunmuştur. **Bu nedenle Rektörler Komitesi, Anayasa'da kılık kıyafet serbestliğini öngöreceği bir düzenleme yapılmasının hukuken mümkün olamayacağını bir kez daha kamuoyuna hatırlatmak sorumluluğunu duymaktadırlar.**